

Bihac consuma el fracàs d'Europa

La guerra dels Balcans és, segons Antoni Castel, un producte de la vacil·lant i interessada política europea. El mal es troba, doncs, en l'origen del conflicte.

Ens trobem davant d'un nou episodi vergonyós de la guerra de Bòsnia, que pot no ser l'últim. Mentre l'enclavament musulmà de Bihac queia en mans de les milícies sèrbies del psiquiatre Radovan Karadzic, els occidentals discutien, com sempre, sobre la forma d'acabar diplomàticament amb el conflicte. Inclús van enviar dos emissaris —Douglas Hurd i Alain Juppé—, que van tornar, com es preveia, amb bones paraules del serbis, i res més.

Bihac ha consumat el fracàs d'Europa, que ara es planteja de retirar els *cascos blaus*, sotmesos al xantatge dels serbis i sense mitjans per fer respectar les zones de seguretat decretades per les Nacions Unides. Els responsables no militars de l'organització mundial es queixen, amb raó, perquè es demana massa a uns soldats que no han estat desplegats per enfrontar-se als agressors sinó per persuadir-los que les diferències s'han de resoldre negociant. És molt ingenu creure, en temps de guerra, que els més forts, els serbis, se sotmetran al dictat d'uns milers de soldats que només pensen a sortir amb vida d'aquell atzucac.

El fracàs europeu a Iugoslàvia co-

Franjo Tudjman. El suport d'Alemanya a Croàcia inicià una cursa d'errors.

mença amb el reconeixement de forma apressada de Croàcia, per les pressions alemanyes. Com no s'havia escarmentat prou donant carta blanca al dubtós Franjo Tudjman, es decideix també reconèixer Bòsnia, sabent que aquella re-

pública està edificada sobre un polvorí. Alguns analistes han recordat, lúcidament, que Europa, una vegada consumada la decisió, devia haver actuat amb energia per garantir la integritat territorial de Bòsnia, collant a qui fos, es digués Slobodan Milosevic o Karadzic.

Però no va ser així. En lloc de prendre una determinació conjunta, els europeus es van limitar a renyar els serbis de Belgrad, desplegar els *cascos blaus* i demanar als Estats Units que intervinguessin. Una nova equivocació perquè el conflicte dels Balcans cau ben lluny als nord-americans. Una cosa es morir a Kuwait o a Haití i una altra és no tornar viu de Mostar, una ciutat de la qual Clinton no va sentir parlar fins fa ben poc.

Malgrat la inexperiència en política exterior, Clinton ha après la lliçó aviat. S'ha limitat a utilitzar la força aèria i a controlar el Consell de Seguretat, una feina que li pertoca per ser l'única superpotència sobre la Terra. Les enrabiades dels francesos, per tant, semblen fora de lloc, i es converteixen en grotesques quan no s'ha sabut tallar amb energia el conflicte en la seva arrel.

Antoni Castel

Titelles del PP enfront del català

Vicent Pitarch explica per què diverses entitats de Castelló demanen la destitució del defensor del ciutadà local, Fernando Tintoré.

Circula el tòpic que Castelló de la Plana constitueix un baluard del català. Fa temps, però, que aquesta creença ha perdut la seua consistència, i ara el veïnat de la vila i ravals, com el de qualsevol altra concentració urbana, ha d'heure-se-les amb les afliccions quotidianes que provoca la comunicació social. Com a mostra del nou panorama municipal, un ciutadà de la capital de la Plana va adreçar-se al Defensor del Ciutadà (una mena de síndic

de greuges domèstic) amb la queixa de sentir-se discriminat en la seua pròpia llengua per part de l'Ajuntament.

A ca la vila mana el PP, adobat naturalment de tots els tics reaccionaris que li pertocuen; a més, l'encapçalen uns personatges que ja no s'assemblen absolutament gens a la dreta castellonense il·lustre i emblemàtica, aquella dreta de tarannà culte, europeista i de profundes conviccions catalanistes que va bastir el monument cultural més noble que mai la ciutat

haja estat capaç d'erigir al llarg de tot el segle XX. Tothom hi pensa, és clar, en la Societat Castellonense de Cultura i en el seu monumental *Butlletí*; i alhora, com no!, en la sanció valenciana de la codificació fabriana, que representen les *Normes de Castelló*. Doncs bé, aquells lloables Guinot, Revest, Sánchez Gozalbo... sense dubte farien ois avui de compartir bandera ideològica amb alguns capitosts del PP castellonenc. Per començar, el senyor alcalde deu el càrrec, en última

instància, a la seua vella bel·ligerància contra la llengua de la ciutat. Així de clar: el principal mèrit que va catapultar Gimeno al capdamunt de la llista municipal del PP fou el seu protagonisme en la batalla que contra la llengua va lliurar-se en un conegut col·legi local. Un ben trist bagatge, no cal dir-ho.

I ara la política lingüística de rotund involucionisme que l'alcalde lidera acaba de ser avalada precisament per qui hauria d'exercir, en funció del càrrec que ostenta, de *defensor del ciutadà*. Al ciutadà que se li ha queixat de discriminació lingüística, aquest sorprenent de-

fensor (!) acaba de respondre mitjançant un informe amerat de prejudicis lingüístics; té la barra d'estigmatitzar-hi el català –al costat de llengües com el galleg i l'èuscar– amb l'amenaça de “condemnaes a mort”; hi gosa fer anar el símil grotesc, del més pur estil diglòssic, que “unes llengües s'expandeixen i altres es reclouen en l'aldea”; i en la línia d'un neoliberalisme salvatge, propugna abandonar a la pròpia sort les comunitats lingüístiques no expansionistes. Pitjor encara: el tal *defensor* (!) al seu informe pretén d'activar l'efecte *boomerang* damunt els sectors socials

més generosos envers la llengua, en crimitzar-los de fer de l'idioma “arma política i ferramenta de discòrdia”. Un informe, en definitiva, que les veus més indulgents han qualificat d'improcedent, impertinent i vexatori.

Tot d'una la reacció civil hi ha estat rotunda, immediata i generosa: el teixit social més dinàmic castellonenc, representat per una trentena d'organitzacions polítiques, sindicals i cíviques, acaba de reconèixer en el senyor Tintoré el seu *acusador* municipal i, doncs, n'ha exigit la destitució immediata del càrrec de *defensor del ciutadà*. **Vicent Pitarch**

L'adversitat dels propis errors

L'ex-conseller d'Agricultura de la Generalitat valenciana, Lluís Font de Mora, pensa que al sector cítric valencià li cal una modernització professional urgent.

L'actual campanya d'exportació es presentava, des d'abans del seu començament, enormement suggestiva. Contra tot pronòstic ens trobem immersos en una pessima i conflictiva temporada, sovintegen les reclamacions en l'exterior, abunden les males cotitzacions i s'ha generat una gran desconfiança entre propietaris i comerciants arran de l'inici de la temible renegociació dels contractes al camp.

El principal problema, en opinió que comparteix gran part del sector, es va generar quan es va produir una precipitada recol·lecció de fruita immadura. El 2 de setembre, sorprenentment, era abundant la recollida de clausellina, fet que va provocar en el consum el rebuig a la fruita àcida i tacada per la mala utilització del procés de maduració en cambres. Hem assistit a una revalorització de la fruita de l'hemisferi sud, normalment en retirada quan apareix la nostra fruita primerenca, fins i tot quan els curiosos representants de l'exportació han atribuït a aquests cítrics gran part de les nostres desgràcies actuals.

Més raó tenen quan consideren molt negativa la climatologia que hem tingut. En

Magatzem de taronges. La mala utilització del procés de maduració perjudica la qualitat de la fruita.

efecte, hi ha hagut moltes setmanes de temperatura excessiva, amb un període de pluges i humitats al nostre litoral que ha perjudicat la condició de les taronges i mandarines. També cal denunciar la mínima professionalitat de part del sector, que va recol·lectar fora de la prudència més elemental.

S'ha tornat a fer un pas enrere, seguint la tendència de la campanya passada, perquè s'ha descuidat en molts casos la qualitat dels enviaments a la Unió Europea, la major part dels quals han eludit la inspecció del SOIVRE. Hauríem de remuntar-nos a les gelades històri-

ques –1946, 1956, 1962, i 1985– per trobar una reacció tan negativa per part dels nostres compradors i consumidors.

No podem oblidar que no s'havien donat mai les circumstàncies positives actuals; ara el sector gaudeix d'importants primes d'industrialització, disposa de subvencions per a les taronges i llimes que s'exporten als països externs a la Unió Europea i pot, a més, accedir a ajudes notables per a les instal·lacions de confecció. Mentrestant, com ja sabem, la competència més directa de la Mediterrània continua en retrocés.

Es pot dir, doncs, que la democràcia no ha estat ben aprofitada per gran part del sector, especialment pel grup exportador. Amb Franco, sens dubte, vivien millor. L'explicació està en el paternalisme d'aquell règim que obligava a l'organització del sector. És cert que, alhora, el cost econòmic de l'organització eixia de la butxaca de les firmes exportadores. Però sense cap protesta, encara que sempre amb la clàssica política del ploramiques, s'efectuaven campanyes publicitàries, es mantenia una adequada informació i, quan feia falta, es marcava certa, tot i que